

СЕКЦІЯ 4

Фінансове забезпечення розвитку агробізнесу та сільських територій

УДК 339.924

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Демченко І.В., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна

Summary. The author reveals the importance of export potential in the context of European integration. The main threats to the financial security of agrarian business entities have been presented. The indicators of trade balance of Ukraine have been analyzed.

Keywords: export potential, eurointegration, agrarian business entity, entrepreneurship, trade balance.

Постановка проблеми. Євроінтеграція впродовж останніх 10 років є пріоритетним напрямом зовнішньої політики країни. Разом з тим, рушійною силою процесів поступової трансформації нормативно-правового поля, уніфікації соціально-економічних стандартів та комплексної співпраці виступає експортний потенціал аграрних суб'єктів.

Окрім чіткої ідентифікації досягнутих результатів, експортний потенціал показує стратегічні можливості, що характеризуються реальністю та науковою обґрунтованістю на теперішній час. Більш того, потенційні обсяги виробництва, збуту та реалізації стратегічних галузей, яким для України виступає аграрне виробництво, знаходяться у нерозривному зв'язку з продовольчою безпекою країни, її інвестиційною привабливістю та формують матеріальну основу соціально-економічного розвитку.

Основні матеріали дослідження. Зовнішньоекономічна діяльність аграрних суб'єктів характеризується сукупністю механізмів системи економічних, організаційних, правових і соціально-психологічних важелів, що забезпечують ефективну взаємодію вітчизняних підприємств зі світовими господарськими структурами на макро- та мікрорівні з метою прискорення розвитку експортоорієнтованої діяльності, підвищення ефективності торговельних операцій, гарантування продовольчої незалежності та безпеки держави. Така діяльність належить до важливих, але складних напрямів господарювання. Вона передбачає врахування особливостей світового ринку, основу яких становить міжнародний поділ праці й обмін продукцією, а також взаємозв'язку виробництва і споживання в окремих країнах, передбачення

ринкової ситуації. Збільшення обсягів поставок продукції на світовий ринок стає важливим завданням країни [3].

За даними [2] у 2018 році вдалось досягти позитивну динаміку у порівнянні з минулим роком. Так, у січні–жовтні 2018р. експорт товарів становив 38797,8 млн. дол. США, або 110,3% порівняно із січнем–жовтнем 2017р., імпорт – 46747,6 млн. дол., або 117,0%. Відмітимо наявність негативного сальдо зовнішньоторговельних операцій: 7949,8 млн. дол. яке у порівнянні з аналогічним періодом минулого року (4771,5 млн. дол.) зросло. Збільшення від’ємного сальдо торгівельного балансу індикує про підвищений попит бізнесу на іноземну валюту. Відповідно, національна грошова одиниця відчуває додатковий тиск.

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами з 218 країн світу. До основних експортних ринків вітчизняних товарів входять країни ЄС, РФ, Туреччина та Китай. Серед країн ЄС, що становлять основні експортні ринки, найбільшу питому вагу займають Італія, Німеччина та Польща [2].

Разом з тим, дослідження [1] дозволило виявити основні загрози розвитку аграрного підприємництва, що має безпосередній вплив на експортний потенціал аграрних товаровиробників. Зокрема, брак фінансових ресурсів, складність самостійно пройти етапи стандартизації та сертифікації готової продукції, а також відсутність дієвої державної підтримки обмежує спроможність нарощувати обсяги постачання іноземним діловим партнерам. Додатковим обмежуючим фактором виступають низький рівень розвитку логістики, нерівномірні та малі обсяги виробництва окремих товаровиробників.

Нагальною необхідністю стає державна підтримка експорту агропродовольчої продукції. У світовій практиці існує значна кількість механізмів підтримки експорту адміністративного (мита, квоти тощо) й економічного змісту (субсидії, консультації, продукти спеціалізованих установ). Зокрема, заходи економічного змісту базуються на наданні послуг спеціалізованими установами, що мають узагальнену назву експортно-кредитних агентств. Роль їх виконують також експортно-імпортні банки та спеціалізовані страхові компанії .

Висновки. Аграрний бізнес продовжує стрімке перетворення з історично-сировинного напрямку на одну з провідних ланок економічного розвитку країни із представницьким, соціокультурним та стратегічним значенням. Незважаючи на скорочення обсягів фінансування за програмами державної підтримки та традиційну вразливість, галузь демонструє економічне зростання, а її ключові продукти – реальний інтерес з боку міжнародних партнерів. Отже, розвиток агропромислового виробництва а формування його експортного потенціалу – рушійна складова євроінтеграційних процесів України.

Список літератури.

1. Demchenko I., Iatsukh O. The problem of unprofitable activity of enterprises in Ukraine // Baltic Journal of Economic Studies, 2018, № 4 (2), 64-69 Retrieved from: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/382> [DOI: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-2-64-69>]

2. Диденко С. Стало відомо, з якими країнами та чим протягом року торгувала Україна [Назва з екрану]. Режим доступу: <https://ua.news/ua/stalo-vidomo-z-yakumu-derzhavamy-ta-chym-protyagom-roku-torguvala-ukrayina/>

3. Россоха В., Шарапа О. Експортний потенціал аграрних підприємств / В. Россоха, О. Шарапа // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - № 4. - С. 44–63.

УДК 352.07

ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ОТГ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Когут І.А., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна

Summary. Approaches to the formation of capable joint territorial communities under conditions of financial decentralization and external and internal factors influencing this process are considered.

Keywords: empowered communities, financial decentralization.

Постановка проблеми Кожна територіальна соціально-економічна система - це поєднання виробничої, інвестиційно-будівельної, економічної, науково-технічної, соціальної, санітарно-гігієнічної і інших видів діяльності. Сталий розвиток усіх видів господарювання є основним джерелом забезпечення соціально-економічного розвитку як держави в цілому, так і території. Тільки вміле поєднання загальнодержавних та місцевих інтересів створює умови для ефективного використання природно-ресурсного та економічного потенціалу регіону, на що і спрямовує Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Загалом, для формування дійсно спроможних об'єднаних територіальних громад, в першу чергу, необхідно враховувати наявність кадрових ресурсів, можливості фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Основні матеріали дослідження. Механізм реалізації формування спроможних територіальних громад складається з трьох компонентів: забезпечення інтересів суб'єктів бюджетної сфери (держави, органи місцевого самоврядування, суспільство), ідентифікація загроз, що створюють небезпеку для реалізації інтересів, система захисту, направлена на усунення загроз, своєчасне попередження і профілактику.

Система забезпечення формування спроможних територіальних громад має враховувати: здатність органів місцевого самоврядування вирішувати суспільні питання, які належать до їх компетенції, для задоволення потреб населення відповідних адміністративно-територіальних одиниць; історичні,